

РУДЕНКО І. В., студент, ХНУРЕ

ЧИКОТА В. Ю., студент, ХНУРЕ

ФІЛЬЧАКОВА Д. Є., студент, ХНУРЕ

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ

Сьогодні головним фактором економічного та соціального зростання регіонів та України в цілому є ефективні інвестиції в інноваційний процес. Інвестиційно-інноваційна діяльність забезпечує економічну стабільність, незалежність і дозволяє в умовах глобалізації бути на світовій арені конкурентоспроможним і рівноправним партнером.

В Україні владою вже давно задекларована інвестиційно-інноваційна модель розвитку. Цифри говорять, що інвестиційна привабливість України на сьогодні зросла на 8,8% із 2,4 бали до 2,84 бали з 5 можливих, порівняно з 2020 роком. Цьому сприяли кілька факторів: в Україні розвиваються аграрний та ІТ сектори, їх стабільність зростає, відкрився ринок землі.

Проте інвестиційний клімат у країні залишається несприятливим. За оцінками Міністерства економіки, загальна потреба в інвестиціях для структурної перебудови економіки України становить від 140 до 200 млрд дол. США, щорічна потреба – близько 20 млрд дол. США. Обсяг необхідних іноземних інвестицій в економіку України становить 40-60 млрд дол. США. Порівняно з цими цифрами фактичні обсяги інвестицій в Україні є мізерними. Якщо порівняти статистичні дані кількох останніх років, то можна відмітити скорочення об'ємів "нових" інвестицій, відтік іноземних інвесторів (ОВДП та інші займи), значний приріст вкладень українських інвесторів у іноземні облігації та займи. Слід також відзначити значний приріст реінвестування доходів, отриманих нерезидентами – \$5,2 млрд за 9 місяців 2021 року, що значно вище ніж за будь-який з останніх 5 років. Іншими словами, інвестори вклали гроші в

нашу економіку, заробили гроші і вирішили залишити їх в Україні, використавши для нових інвестицій. Це - позитивний знак.

Насправді, в іноземних інвестиціях немає нічого поганого. Глобалізація давно призвела до того, що рух капіталу став трансграничним. І це цілком нормально. Іноземні інвестори приводять до країни значний капітал, разом з ним й нові технології та розробки. Безумовно, інвестори роблять внесок у формування ВВП, створюють робочі місця. Втім, є й зворотна сторона медалі. Зазвичай іноземний інвестор зацікавлений не у розвитку внутрішньої економіки, а у пошуку дешевої робочої сили. Інакше кажучи, за кошти іноземних інвесторів створюється продукція з низькою доданою вартістю, яка, до того ж, призначена для вивезення за межі країни. Та й зароблені підприємствами гроші переважно перетікають на рахунки материнської компанії. На думку експертів Інституту соціально-економічних досліджень, такі інвестиції не створюють новий економічний потенціал для України. Ну і вже зовсім несправедливо, коли іноземні інвестори отримують більше привілеїв, ніж внутрішні українські. Зокрема, законопроект №3760 надає великим іноземним капіталістам податкові пільги, доступ до інфраструктури, право землекористування і навіть гарантії Кабміну.

Так, дійсно, внутрішній інвестор зовсім не ідеальний. Особливо в кризу, коли більшість компаній стикаються з безліччю різних викликів. Їхнє ключове завдання — вижити. Проте внутрішній інвестор — це фундамент економіки. Завдяки українському бізнесу з'являються місцеві бренди, нові розробки та патенти, які залишаються в Україні, а також товари з високою доданою вартістю, що “розігривають” внутрішній попит. А це захищає внутрішній ринок від надмірного засилля імпорту та забезпечує прискорене зростання ВВП.

Тому багато країн роблять ставку на розвиток локальних виробництв, підтримують малий і середній бізнес. В Ізраїлі, наприклад, приватні підприємці та невеликі компанії складають 99% бізнесу, в Данії

їхня частка близько 80%, у Польщі — понад 50%, в Україні — менше 20%. Країни, які зробили ставку на “домашнього” інвестора, явно не прогадали. ВВП Ізраїлю з 1991 року по 2021 року збільшився майже у шість разів, ВВП Польщі — у 8,8 раза. Водночас ВВП України, який 1990 року був на чверть більше, ніж у поляків, за 30 років виріс у 1,8 раза.

Отже, першочергове завдання України - покращення інвестиційної привабливості економіки, зацікавлення не лише іноземного, а й українського інвестора. А це неможливе без впровадження судової реформи, боротьби з корупцією, контрабандою, тіньовою економікою та тіньовою зайнятістю, усунення геополітичних загроз, передбачуваних та прозорих умов для роботи бізнесу, спрощення оподаткування та зменшення бюрократії, пришвидшення вакцинації.

Список літератури:

1. *Малай А. О.* Шляхи поліпшення інвестиційного клімату України / А. О. Малай // Економіка та держава [Текст]. — 2011. — № 9. — С. 102—105.
2. *Малько К. С.* Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість України: чинники їх формування в сучасних умовах / К. С. Малько // Актуальні проблеми економіки [Текст]. — 2015. — № 3 (165). — С. 100—105.